ПОЛОЖЕННЯ
про підготовку здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у Карпатському національному університеті імені Василя Стефаника

м. Івано-Франківськ
2026 рік

ПЕРЕДМОВА

1. ВНЕСЕНО	Відділ аспірантури і докторантури
2. РОЗРОБНИК	Завідувач Відділу аспірантури і докторантури, кандидат фізико-математичних наук, доцент Кравців В.В.
3. РОЗГЛЯНУТО ТА СХВАЛЕНО	Вченою радою Карпатського національного університету імені Василя Стефаника Протокол від 31 серпня 2026 р. № 13
4. ВВЕДЕНО В ДІЮ	наказом ректора Карпатського національного університету імені Василя Стефаника від 09 вересня 2026 р. № 1193
5. УПРОВАДЖЕНО НА ЗМІНУ	Положення про підготовку здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у Карпатському національному університеті імені Василя Стефаника схваленого Вченою радою університету від 26 травня 2026 р., протокол №09 та введено в дію наказом ректора від 09 червня 2026 р., №778 (редакція 4)

© Карпатський національний університет імені Василя Стефаника, 2026

Усі права на цей документ належать
Карпатському національному університету імені Василя Стефаника.
Будь-яке копіювання, відтворення чи поширення змісту документа (повністю або частково) без офіційного дозволу університету заборонено.

1. ЗАГАЛЬНА ЧАСТИНА

1.1. Це Положення визначає механізм підготовки здобувачів вищої освіти у Карпатському національному університеті імені Василя Стефаника (далі – Університет) на третьому (освітньо-науковому) та науковому рівнях вищої освіти з метою здобуття ступеня вищої освіти доктора філософії та наукового ступеня доктора наук відповідно (далі – здобувачі).

1.2. Положення розроблено відповідно до Закону України «Про вищу освіту» від 01.07.2014 №1556-VII, Постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності закладів освіти» від 30.12.2015 №1187, Постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у вищих навчальних закладах (наукових установах)» від 23.03.2016 №261 (зі змінами) (далі Порядок), Закону України «Про академічну доброчесність» від 18.12.2025 № 4742-IX.

1.3. Відділ аспірантури і докторантури здійснює контроль за підготовкою науково-педагогічних та наукових кадрів, докторів філософії і докторів наук в університеті через аспірантуру, докторантуру.

Відділ аспірантури і докторантури створює умови для безперервної освіти, сприяє підвищенню науково-педагогічної і наукової кваліфікації громадян.

Доктор філософії – це освітній, перший науковий ступінь, що здобувається на третьому рівні вищої освіти на основі ступеня магістра.

Ступінь доктора філософії присуджується спеціалізованою вченою радою вищого навчального закладу в результаті успішного виконання здобувачем вищої освіти відповідної освітньо-наукової програми та публічного захисту дисертації у спеціалізованій вченій раді. Особа має право здобувати ступінь доктора філософії під час навчання в аспірантурі.

Доктор наук – це науковий ступінь, що здобувається особою на основі ступеня доктора філософії (кандидата наук) за науковою спеціальністю та передбачає набуття найвищих компетентностей у галузі розроблення і впровадження методології дослідницької роботи, проведення оригінальних досліджень, отримання наукових результатів, що забезпечують розв’язання важливої теоретичної або прикладної проблеми, мають загальнонаціональне або світове значення та опубліковані у наукових виданнях.

Аспірант – вчений, який проводить фундаментальні та (або) прикладні наукові дослідження у рамках підготовки в аспірантурі у закладі вищої освіти/науковій установі для здобуття ступеня доктора філософії.

Докторант – особа, яка має науковий ступінь кандидата наук (доктора філософії) і зарахована до докторантури з метою підготовки дисертації на здобуття наукового ступеня доктора наук.

Аспірантура - система організаційно-освітньо-наукового забезпечення підготовки здобувачів ступеня доктора філософії на третьому (освітньо-науковому) рівні вищої освіти у закладі вищої освіти/науковій установі (далі - заклад) з метою оволодіння ними освітньо-науковою програмою;

Довідка про виконання освітньо-наукової програми - документ, який містить інформацію про результати навчання здобувача, назви дисциплін, отримані ним оцінки і здобуту ним кількість кредитів Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи (далі - ЄКТС);

Докторантура – система організаційно-наукового забезпечення підготовки здобувачів наукового ступеня доктора наук з метою завершення докторських дисертацій;

Здобувач ступеня вищої освіти доктора філософії поза аспірантурою – особа, яка професійно провадить наукову, науково-технічну або науково-педагогічну діяльність за основним місцем роботи і здобуває вищу освіту ступеня доктора філософії у цьому закладі поза аспірантурою шляхом виконання відповідної освітньо-наукової програми та публічного захисту дисертації у разовій спеціалізованій вченій раді;

Індивідуальний навчальний план аспіранта, здобувача ступеня доктора філософії поза аспірантурою - документ, що визначає послідовність та форму засвоєння аспірантом, здобувачем ступеня доктора філософії поза аспірантурою освітніх компонентів освітньо-наукової програми з метою оволодіння ним компетентностей відповідно до 8 рівня Національної рамки кваліфікацій;

Індивідуальний план наукової роботи здобувача – документ, що визначає зміст, строки виконання та обсяг етапів і завдань наукової роботи здобувача;

Освітньо-наукова програма на третьому (освітньо-науковому) рівні вищої освіти – єдиний комплекс освітніх (навчальних дисциплін, індивідуальних завдань, практик, контрольних заходів тощо) та наукових (проведення наукового дослідження, написання наукових публікацій, виступи на конференціях тощо) компонентів, спрямованих на досягнення передбачених такою програмою результатів навчання, підготовки та публічного захисту дисертації, що дає право на отримання визначеної кваліфікації. Елементи освітньо-наукової програми можуть забезпечуватися різними закладами;

Підготовка здобувачів поза аспірантурою – система організаційно-освітньо-наукового забезпечення підготовки здобувачів ступеня доктора філософії у закладі з метою набуття ними компетентностей і здобуття результатів навчання, визначених освітньо-науковою програмою на третьому (освітньо-науковому) рівні вищої освіти, без навчання в аспірантурі та без переривання трудової діяльності або під час перебування у творчій відпустці.

1.4. Підготовка здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії в Університеті здійснюється:

- в аспірантурі за очною (денною, вечірньою) або заочною формою навчання (тільки на умовах контракту);
- поза аспірантурою (для осіб, які здійснюють наукову, науково-технічну або науково-педагогічну діяльність за основним місцем роботи в Університеті).

1.5. Підготовка здобувачів ступеня доктора наук здійснюється:

- в докторантурі за очною (денною) формою навчання;
- шляхом самостійної підготовки їх наукових досягнень до захисту.

1.6. Підготовка осіб в аспірантурі та докторантурі може здійснюватися:

- за рахунок видатків державного бюджету (державне замовлення) та за рахунок видатків місцевих бюджетів (регіональне замовлення);
- за рахунок коштів юридичних чи фізичних осіб (на умовах контракту, за кошти грантів, які отримав Університет на проведення наукових досліджень, за якими передбачається підготовка здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії або доктора наук).

1.7. Підготовка здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії за державним (регіональним) замовленням здійснюється виключно в аспірантурі за очною (денною, вечірньою) формою здобуття освіти.

1.8. Державне (регіональне) замовлення на підготовку здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії в аспірантурі за спеціальностями розподіляється на конкурсній основі.

1.9. Університет проваджує освітню діяльність на третьому (освітньо-науковому) рівні вищої освіти відповідно до отриманої ліцензії. На науковому рівні вищої освіти підготовки докторів наук в Університеті здійснюється без отримання ліцензії.

1.10. Науково-методичне забезпечення та організацію діяльності відділу аспірантури і докторантури здійснюють Науково-методична рада та Вчена рада Університету. Координацію діяльності структурних підрозділів, які ведуть підготовку здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук, здійснює відділ аспірантури і докторантури, який підпорядковується проректору з науково-педагогічної роботи і міжнародної діяльності. Для врегулювання відносин між аспірантом або докторантом та Університетом укладається договір.

1.11. Вступ до аспірантури та докторантури здійснюється на конкурсній основі відповідно до Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у вищих навчальних закладах (наукових установах), затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 23.03.2016 №261 (із змінами), Порядку прийому на навчання для здобуття

вищої освіти, затверджених Міністерством освіти і науки України, Правил прийому до Карпатського національного університету імені Василя Стефаника та цього Положення. Правила прийому до Університету, зокрема щодо прийому до аспірантури та докторантури, затверджує Вчена рада Університету на основі Порядку прийому на навчання для здобуття вищої освіти та в установлені строки Приймальна комісія оприлюднює їх на офіційному вебсайті cnu.edu.ua закладу вищої освіти.

Прийом до аспірантури проводиться згідно з Правилами прийому. Правила прийому до Університету діють протягом відповідного календарного року і визначають, зокрема:

- порядок, перелік і строки подання документів для вступу до аспірантури та докторантури Університету;
- зміст, форму і строки вступних випробувань для конкурсного відбору вступників до аспірантури та докторантури за кожною спеціальністю.

1.12. Наведення у правилах прийому переліку акредитованих та неакредитованих освітньо-наукових програм є обов’язковим. Атестація здобувача ступеня доктора філософії можлива лише за акредитованою освітньо-науковою програмою.

1.13. Нормативний строк підготовки доктора філософії в аспірантурі незалежно від форми навчання становить чотири роки, а підготовки доктора наук у докторантурі – два роки.

2. ПРАВА ТА ОБОВ’ЯЗКИ АСПІРАНТІВ І ДОКТОРАНТІВ

2.1. Аспіранти і докторанти користуються правами здобувачів вищої освіти, визначеними Законом України «Про вищу освіту». З метою належного проведення наукових досліджень аспіранти і докторанти також мають право на:

- вільний доступ до всіх видів відкритої наукової інформації, наявної у вищих навчальних закладах, бібліотеках і державних архівах України;
- отримання методичного і змістовного наукового консультування щодо власного дослідження від наукового керівника (консультанта), для аспірантів – на чіткий розподіл обов’язків між науковими керівниками у разі призначення Університетом двох керівників;
- безпечні та нешкідливі умови для проведення наукових досліджень, забезпечення належно обладнаним місцем для наукової роботи;
- академічну мобільність, що реалізується відповідно до Порядку реалізації права на академічну мобільність, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12 серпня 2015 р. №579 (зі змінами) та Положення про академічну мобільність учасників освітнього процесу

Карпатського національного університету імені Василя Стефаника;

- академічну та соціальну відпустку відповідно до законодавства;
- трудову діяльність у позанавчальний час відповідно до законодавства.

2.2. Аспіранти і докторанти зобов'язані виконувати всі обов'язки здобувачів вищої освіти, визначені Законом України «Про вищу освіту». З метою забезпечення належного проведення наукових досліджень аспіранти і докторанти також зобов'язані:

- дотримуватися принципів академічної доброчесності, морально-етичних норм і стандартів поведінки дослідників у відповідній галузі (професії), встановлених Університетом;
- виконувати індивідуальний план роботи аспіранта (докторанта) та систематично звітувати про хід його виконання на засіданні кафедри, вченій раді структурного підрозділу Університету, який уповноважений для цього Вченою радою Університету;
- підготувати свої наукові досягнення у вигляді дисертації (для здобувачів ступеня доктора філософії) та у вигляді дисертації або наукової доповіді;
- у разі захисту наукових досягнень, опублікованих у вигляді монографії або сукупності статей у вітчизняних та/або міжнародних рецензованих фахових виданнях (для здобувачів наукового ступеня доктора наук).

2.3. Порядок проведення атестації є наступним:

- здобувач звітує про виконання індивідуального плану роботи своєму науковому керівнику (консультанту) відповідно до запланованого плану роботи, керівник приймає рішення про атестацію здобувача;
- після затвердження індивідуального плану роботи науковим керівником (консультантом) аспірант, докторант звітує на засіданні випускової кафедри із залученням гаранта освітньої програми про виконання індивідуального плану роботи: перша атестація – у період з 15 по 30 січня та друга атестація – з 15 по 30 серпня;
- після затвердження на засіданні випускової кафедри атестації про виконання індивідуального плану роботи, атестація подається для затвердження на вчену раду структурного підрозділу;
- у період з 25 по 30 січня (серпня) аспірантом або докторантом подається заповнений індивідуальний план роботи аспіранта, докторанта у відділ аспірантури і докторантури;
- докторанти університету один раз на рік звітуються про виконання дисертаційного дослідження на Вченій раді Університету.

2.4. Покладення Університетом на аспіранта, докторанта обов'язків, не

пов'язаних із виконанням відповідної освітньо-наукової (наукової) програми та підготовкою дисертації (монографії, статей), забороняється.

2.5. Здобувачі можуть брати участь у конкурсах на отримання грантової підтримки наукових досліджень та стипендій, заснованих на честь видатних діячів науки, освіти, культури, громадських діячів, а також заснованих Президентом України, Кабінетом Міністрів України, державними чи недержавними органами, підприємствами, установами чи організаціями.

2.6. Аспірант або докторант у разі дострокового захисту дисертації відраховується з аспірантури або докторантури з дати набрання чинності наказом закладу про видачу диплома доктора філософії або після набрання чинності наказом МОН про затвердження рішення спеціалізованої вченої ради з присудження наукового ступеня доктора наук та видачу диплома доктора наук відповідно до законодавства з отриманням одноразової виплати в сумі залишку стипендії, передбаченої у бюджеті закладу на відповідний рік підготовки.

2.7. Вчений, який є доктором наук, може здійснювати одночасне наукове консультування (керівництво) не більше п'яти здобувачів, у тому числі не більше трьох здобувачів наукового ступеня доктора наук.

Вчений, який є доктором філософії (кандидатом наук), може здійснювати одночасне наукове керівництво не більше трьох здобувачів ступеня доктора філософії.

3. ПОРЯДОК ТА УМОВИ ВСТУПУ ДО АСПІРАНТУРИ

3.1. Основною формою підготовки здобувачів ступеня доктора філософії на третьому (освітньо-науковому) рівні вищої освіти є аспірантура.

3.2. До аспірантури на конкурсній основі приймаються особи, які здобули вищу освіту ступеня магістра (освітньо-кваліфікаційний рівень спеціаліста). До вступних випробувань допускаються особи, які вчасно подали всі необхідні для вступу документи згідно з Правилами прийому до Університету. Приймальна комісія може відмовити особі в допуску до проходження вступних випробувань до аспірантури виключно у зв'язку з неподанням в установлений строк документів, визначених Правилами прийому.

Перелік документів, необхідних для вступу до аспірантури регламентується відповідно до Правил прийому до Університету (https://admission.cnu.edu.ua).

Для здобуття ступеня доктора філософії за спеціальностями галузі знань 22 «Охорона здоров'я» приймаються особи, які здобули ступінь магістра (освітньо-кваліфікаційний рівень спеціаліста) зі спеціальностей відповідної галузі знань.

3.3. Вступні випробування до аспірантури Університету регламентуються Правилами прийому до Університету відповідного року.

3.4. За результатами проведення вступних випробувань до аспірантури Приймальна комісія приймає рішення щодо кожного вступника за процедурою, визначеною Правилами прийому до Університету. Рішення Приймальної комісії про зарахування до аспірантури затверджується наказом ректора Університету, який оприлюднюється в установленому порядку.

3.5. Прийом іноземців на навчання за кошти фізичних та/або юридичних осіб здійснюється у відповідні терміни прийому для здобуття ступеня доктора філософії визначені Правилами прийому до Університету, але не пізніше 1 листопада. Рішенням приймальної комісії результати вступного іспиту з конкурсного предмета щодо вступу на певну конкурсну пропозицію можуть бути зараховані за заявою іноземного вступника для участі в конкурсному відборі на іншу конкурсну пропозицію за умови співпадіння програми вступного випробування.

Усі категорії іноземців, які вступають на навчання, зараховуються до Університету на підставі наказів про зарахування. Підтвердженням факту навчання може бути довідка, сформована в ЄДЕБО.

4. ПІДГОТОВКА ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ СТУПЕНЯ ДОКТОРА ФІЛОСОФІЇ В АСПІРАНТУРІ

4.1. Підготовка здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії в аспірантурі здійснюється за освітньо-науковою програмою та навчальним планом, що затверджуються Вченою радою Університету для кожної спеціальності. Протягом строку навчання в аспірантурі аспірант зобов’язаний виконати всі вимоги освітньо-наукової програми, зокрема здобути теоретичні знання, уміння, навички та інші компетентності, достатні для продукування нових ідей, розв’язання комплексних проблем у галузі професійної та/або дослідницької інноваційної діяльності, оволодіти методологією наукової та педагогічної діяльності, а також провести власне наукове дослідження, результати якого мають наукову новизну, теоретичне та/або практичне значення, та захистити дисертацію.

4.2. Аспіранту протягом місяця з дати наказу керівника закладу про зарахування призначається науковий керівник з числа наукових або науково-педагогічних працівників закладу, які мають науковий ступінь та відповідну наукову кваліфікацію.

Науковий керівник здійснює наукове керівництво за науковою роботою аспіранта над дисертацією, проведенням його власного наукового дослідження, надає консультації щодо змісту і методології наукових досліджень аспіранта, контролює виконання індивідуального плану наукової

роботи і відповідає перед Вченою радою закладу за належне та своєчасне виконання обов'язків наукового керівника.

На здійснення наукового керівництва роботою над дисертацією одного аспіранта (здобувача ступеня доктора філософії) науковому керівникові щороку відводиться навантаження у межах норм часу наукової роботи, встановлених Університетом для науково-педагогічних працівників (у межах основного навантаження – для наукових працівників).

Рішенням Вченої ради аспіранту може бути призначено два наукових керівники з відповідним розподілом навантаження та обов'язків між ними або змінено наукового керівника.

4.3. З метою забезпечення ефективної підготовки здобувача заклад змінює наукового керівника, зокрема у разі:

- припинення ним трудової діяльності на наукових або науково-педагогічних посадах;
- неспроможності виконувати свої повноваження за станом здоров'я або його смерті;
- невиконання своїх обов'язків, визначених пунктом 19 Порядку;
- відмови надавати висновок за результатами наукового керівництва;
- прийняття в установленому порядку рішення про позбавлення права участі в підготовці та/або атестації наукових кадрів;
- притягнення до академічної відповідальності за порушення академічної доброчесності відповідно до законодавства;
- спільного бажання наукового керівника і здобувача;
- в інших випадках, передбачених законодавством.

4.4. Освітньо-наукова програма та навчальний план аспірантури складаються з освітньої та наукової складових. Навчальний план аспірантури повинен містити інформацію про перелік та обсяг навчальних дисциплін у розмірі 45 кредитів Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи (далі – ЄКТС), якщо інше не передбачено стандартом вищої освіти, послідовність їх вивчення, форми проведення навчальних занять та їх обсяг, графік навчального процесу, форми поточного і підсумкового контролю.

Обов'язковим компонентом освітньої складової освітньо-наукової програми є навчання з академічної доброчесності, зокрема з академічного письма і методології доброчесного наукового дослідження.

Освітньо-наукова програма та навчальний план аспірантури є основою для формування аспірантом індивідуального навчального плану та індивідуального плану наукової роботи, які погоджуються з науковим керівником та затверджуються Вченою радою Університету протягом двох місяців з дня зарахування особи до аспірантури. Індивідуальний навчальний план аспіранта повинен містити перелік дисциплін за вибором аспіранта в

обсязі, що становить не менш як 25 відсотків загальної кількості кредитів ЄКТС. При цьому аспіранти мають право вибирати навчальні дисципліни, що пропонуються для інших рівнів вищої освіти і які пов'язані з тематикою дисертаційного дослідження, за погодженням зі своїм науковим керівником та керівником відповідного факультету чи підрозділу. Засвоєння аспірантами навчальних дисциплін відбувається на базі Університету, а також в рамках реалізації права на академічну мобільність – на базі інших закладів вищої освіти (наукових установ).

Аспірант має право змінювати свій індивідуальний навчальний план за погодженням зі своїм науковим керівником. Для цього аспірант подає на ім'я ректора відповідну заяву, погоджену із науковим керівником. Зміни в індивідуальному плані аспіранта затверджуються Вченою радою, рішення якої вводиться в дію наказом ректора.

Усі аспіранти незалежно від форми навчання зобов'язані відвідувати аудиторні заняття і проходити всі форми поточного та підсумкового контролю, передбачені індивідуальним навчальним планом аспіранта та освітньо-науковою програмою аспірантури Університету.

4.5. Освітньо-наукова програма аспірантури Університету включає не менше чотирьох складових, що передбачають набуття аспірантом таких компетентностей відповідно до Національної рамки кваліфікацій:

- здобуття глибинних знань зі спеціальності, за якою аспірант проводить дослідження, зокрема засвоєння основних концепцій, розуміння теоретичних і практичних проблем, історії розвитку та сучасного стану наукових знань за обраною спеціальністю, оволодіння термінологією з досліджуваного наукового напряму в обсязі кредитів ЄКТС відповідно до стандарту вищої освіти;
- оволодіння загальнонауковими (філософськими) компетентностями, спрямованими на формування системного наукового світогляду, професійної етики та загального культурного кругозору в обсязі кредитів ЄКТС відповідно до стандарту вищої освіти;
- набуття універсальних навичок дослідника, зокрема усної та письмової презентації результатів власного наукового дослідження українською мовою, застосування сучасних інформаційних технологій у науковій діяльності, організації та проведення навчальних занять, управління науковими проєктами та/або складення пропозицій щодо фінансування наукових досліджень, реєстрації прав інтелектуальної власності в обсязі кредитів ЄКТС відповідно до стандарту вищої освіти;
- здобуття мовних компетентностей, достатніх для представлення та обговорення результатів своєї наукової роботи іноземною мовою (англійською або іншою відповідно до специфіки спеціальності) в усній та письмовій формі,

а також для повного розуміння іншомовних наукових текстів з відповідної спеціальності в обсязі кредитів ЄКТС відповідно до стандарту вищої освіти.

Аспірант, який підтвердив рівень свого знання іноземної мови, зокрема англійської, дійсним сертифікатом тестів TOEFL, або International English Language Testing System, або сертифікатом Cambridge English Language Assessment, на рівні С1 Загальноєвропейських рекомендацій з мовної освіти, має право:

- на зарахування відповідних кредитів, передбачених освітньо-науковою програмою аспірантури, як таких, що виконані у повному обсязі;
- на використання обсягу навчального навантаження, передбаченого для набуття мовних компетентностей, для здобуття інших компетентностей (за погодженням з науковим керівником).

4.6. Вчена рада Університету затверджує навчальний план підготовки доктора філософії за кожною спеціальністю. Вчена рада Університету має право прийняти рішення про визнання набутих аспірантом в інших закладах вищої освіти (наукових установах) компетентностей з однієї чи декількох навчальних дисциплін (зарахувати кредити ЄКТС), обов’язкове здобуття яких передбачено освітньо-науковою програмою аспірантури.

Зарахування результатів неформальної освіти з навчальних дисциплін проводять за заявою здобувача доктора філософії на ім’я керівника університету на підставі сертифіката про практику/стажування, або сертифіката про проходження тренінгу, семінару, вебінару тощо відповідно до положення університету.

4.7. Наукова складова освітньо-наукової програми передбачає проведення власного наукового дослідження під керівництвом одного або двох наукових керівників та оформлення його результатів у вигляді дисертації.

Аспіранти проводять наукові дослідження згідно з індивідуальним планом наукової роботи. Індивідуальний план наукової роботи та тема дисертації погоджуються здобувачем з його науковим керівником (керівниками) і після обговорення кафедрою, відділом, лабораторією затверджуються Вченою радою Університету протягом двох місяців з дня зарахування здобувача до Університету для підготовки в аспірантурі. У разі потреби тема дисертації може бути уточнена та затверджена у новій редакції після обговорення кафедрою, відділом, лабораторією.

Дисертація на здобуття ступеня доктора філософії є самостійним розгорнутим дослідженням, що пропонує розв’язання актуального наукового завдання в певній галузі знань або на межі кількох галузей, результати якого становлять оригінальний внесок у суму знань відповідної галузі (галузей) та оприлюднені у відповідних публікаціях.

Наукова складова освітньо-наукової програми оформляється у вигляді індивідуального плану наукової роботи аспіранта і є невід'ємною частиною навчального плану аспіранта.

4.8. Невиконання індивідуального навчального плану, зокрема порушення строків його виконання без поважних причин, передбачених законодавством, порушення умов договору, а також порушення академічної доброчесності, факт якого встановлено уповноваженим органом Університету, якщо рішенням, що набрало чинності, застосовано санкцію у виді відрахування.

4.9. Аспіранти можуть бути переведені до іншого закладу, у тому числі якщо Університет не має акредитованої освітньо-наукової програми із спеціальності здобувача, або в межах одного закладу:

- на навчання за державним або регіональним замовленням, якщо вони навчаються у закладі за рахунок коштів фізичних (юридичних) осіб;
- на навчання за контрактом за рахунок коштів фізичних (юридичних) осіб, якщо вони навчаються у закладі за державним або регіональним замовленням;
- на підготовку за акредитованою освітньо-науковою програмою з іншої спеціальності, що є реалізацією їх права обирати види, напрями і засоби наукової і науково-технічної діяльності відповідно до своїх інтересів, творчих можливостей та загальнолюдських цінностей.

Аспіранти, підготовка яких здійснювалася за рахунок коштів державного бюджету, у разі переведення до іншого закладу користуються пріоритетним правом на місця державного (регіонального) замовлення за умови наявності вакантних місць.

У разі відсутності таких місць аспіранти за їх згодою можуть бути переведені на навчання за рахунок коштів фізичних (юридичних) осіб.

Переведення аспірантів здійснюється в межах ліцензованого обсягу закладу.

На першому році навчання переведення аспірантів забороняється.

4.10. Якщо Університет не отримав сертифіката про акредитацію освітньо-наукової програми або у закладі закінчився строк дії сертифіката про акредитацію такої програми, здобувач переводиться до іншого закладу, в якому відповідна освітньо-наукова програма акредитована.

Для цього здобувач подає на ім'я ректора заяву про відрахування у зв'язку з переведенням до іншого закладу і видачу академічної довідки. Здобувач може надіслати заяву в електронній формі з накладенням кваліфікованого електронного підпису. Заява розглядається закладом, у якому навчається здобувач, протягом двох тижнів.

Одержавши академічну довідку, здобувач звертається із заявою про

зарахування у порядку переведення до керівника того закладу, до якого він переводиться. Здобувач може надіслати заяву в електронній формі з накладенням кваліфікованого електронного підпису. До заяви додається академічна довідка чи її сканкопія. Заява про зарахування у порядку переведення розглядається закладом, до якого переводиться здобувач, протягом двох тижнів. У разі позитивного розгляду заяви керівник закладу, до якого переводиться здобувач, видає наказ, згідно з яким здобувач допускається до занять, а до закладу, в якому він навчався раніше, надсилає запит щодо передачі його особової справи.

Керівник закладу, до якого переводиться здобувач, може відмовити йому у зарахуванні у порядку переведення в таких випадках:

- перевищення ліцензованого обсягу за відповідним рівнем вищої освіти або відповідної освітньо-наукової програми;
- академічна довідка містить інформацію, що засвідчує низький теоретичний рівень підготовки здобувача;
- освітньо-наукова програма, яку виконував здобувач, відрізняється від освітньо-наукової програми, за якою здійснюється підготовка в закладі, до якого він переводиться.

Ректор Університету, отримавши запит, протягом тижня видає наказ про відрахування здобувача у зв’язку з його переведенням, після чого протягом десяти робочих днів особова справа здобувача разом з копією наказу (витягом із наказу) про відрахування, засвідченою в установленому порядку, передається до закладу, до якого переводиться здобувач. Відповідна інформація вноситься до Єдиної державної електронної бази з питань освіти.

В Університеті залишаються копії академічної довідки та особової справи здобувача.

Керівник закладу, до якого переводиться здобувач, після одержання особової справи видає наказ про його зарахування у порядку переведення. Відповідна інформація вноситься до Єдиної державної електронної бази з питань освіти.

4.11. Стан підготовки дисертації здобувача до захисту визначається науковим керівником (або консенсусним рішенням двох керівників).

Не пізніше ніж протягом дев’яти місяців до завершення нормативного строку навчання за акредитованою освітньо-науковою програмою здобувач:

- отримує довідку про виконання освітньо-наукової програми і висновок наукового керівника (керівників) з оцінкою роботи здобувача у процесі підготовки дисертації та виконання індивідуального плану наукової роботи та індивідуального навчального плану;
- звертається до структурного підрозділу Університету, що виконує

відповідну освітньо-наукову програму та здійснює підготовку здобувача, з письмовою заявою про отримання висновку про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації. До заяви додаються дисертація в друкованому вигляді та електронній формі, наукові публікації (або їх копії), в яких висвітлено наукові результати дисертації, довідка про виконання освітньо-наукової програми та висновок наукового керівника (керівників).

4.12. З метою надання висновку про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації **не пізніше ніж через місяць з дня надходження заяви** проводиться публічна презентація здобувачем наукових результатів дисертації та її обговорення на засіданні базового структурного підрозділу закладу, що виконує відповідну освітньо-наукову програму та здійснює підготовку здобувача. Результати обговорення та проведення презентації відображаються у висновку про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації, який підписується головуючим на засіданні структурного підрозділу закладу. Висновок про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації надається здобувачеві **не пізніше ніж протягом двох тижнів з дня проведення презентації**.

У разі отримання негативного висновку про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації здобувач може повторно звернутися до структурного підрозділу закладу **не пізніше ніж протягом шести місяців до завершення нормативного строку навчання за акредитованою освітньо-науковою програмою** з письмовою заявою про отримання такого висновку після доопрацювання дисертації або на поновлення в Університеті для завершення виконання відповідної освітньо-наукової програми у разі відрахування.

4.13. За наявності позитивного висновку про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації здобувач звертається до Вченої ради Університету з письмовою заявою про утворення разової спеціалізованої вченої ради **не пізніше ніж протягом двох тижнів з дня отримання зазначеного висновку.**

Утворення разової спеціалізованої вченої ради закладу та присудження нею здобувачеві ступеня доктора філософії здійснюється відповідно до законодавства, що регулює присудження ступеня доктора філософії.

4.14. Підготовка в аспірантурі завершується отриманням диплома доктора філософії після публічного захисту дисертації в разовій спеціалізованій вченій раді.

До атестаційної справи включається довідка за результатами перевірки дисертації (наукової доповіді) на наявність ознак порушення академічної доброчесності.

З дня початку розгляду повідомлення про порушення академічної доброчесності і до дня набрання чинності рішенням у справі розгляд питання про присудження наукового ступеня зупиняється.

У разі встановлення факту академічного плагіату, фабрикації або фальсифікації у захищеній дисертації настають наслідки, передбачені Законом України «Про вищу освіту» для наукового керівника, членів разової спеціалізованої вченої ради та офіційних опонентів. Такі наслідки настають незалежно від застосованої до автора дисертації санкції.

4.15. Особа, яка була відрахована із Університету у зв’язку із завершенням навчання за відповідною освітньо-науковою програмою без захисту дисертації, може вступити до закладу повторно.

Особа, яка раніше проходила підготовку в аспірантурі за державним (регіональним) замовленням, може повторно вступити до Університету для підготовки в аспірантурі за державним (регіональним) замовленням лише за умови відшкодування коштів, витрачених на її підготовку, відповідно до законодавства.

Здобувач, який був відрахований із Університету до завершення навчання за відповідною освітньо-науковою програмою за власним бажанням, на підставі невиконання індивідуального навчального плану, порушення умов договору (контракту), укладеного між Університетом та особою, яка навчається, або фізичною (юридичною) особою, яка оплачує таке навчання, або у зв’язку з іншими випадками, передбаченими законом, може бути поновлений на навчання в Університеті на той рік підготовки, з якого здобувач був відрахований, в межах ліцензованого обсягу.

4.16. Порядок вільного вибору навчальних дисциплін здобувачів вищої освіти освітнього рівня доктора філософії Карпатського національного університету імені Василя Стефаника.

В індивідуальному навчальному плані здобувача вищої освіти освітнього рівня доктора філософії фіксується перелік дисциплін за вибором в обсязі, що становить не менш як 25 відсотків загальної кількості кредитів ЄКТС.

Після зарахування здобувача на навчання кафедра ознайомлює аспіранта з навчальним планом та переліком дисциплін за вільним вибором.

Вибіркові дисципліни вибираються аспірантом відповідно до Положення про порядок реалізації здобувачами вищої освіти Карпатського національного університету імені Василя Стефаника права на вільний вибір освітніх компонент.

Визначившись із дисциплінами на вибір, аспіранти пишуть заяву про вибрані дисципліни на ім’я завідувача відділу аспірантури і докторантури (зразок заяви у додатку 1 Положення) та вносять обрані навчальні дисципліни

до вибіркової частини індивідуального плану. При цьому аспіранти мають право вибирати навчальні дисципліни, які пропонуються для інших рівнів вищої освіти, що пов'язані з тематикою дисертаційного дослідження, за погодженням зі своїм науковим керівником.

Групи для вивчення вибіркових дисциплін формуються незалежно від кількості здобувачів, що її вибрали.

4.17. Організація освітнього процесу

Засвоєння аспірантами навчальних дисциплін може відбуватися на базі Карпатського національного університету імені Василя Стефаника, а також в рамках реалізації права на академічну мобільність відповідно до Положення про академічну мобільність учасників освітнього процесу Карпатського національного університету імені Василя Стефаника.

Для складання індивідуального плану роботи аспіранта, який реалізує своє право на академічну мобільність, науковий керівник аналізує інформацію щодо переліку вивчених аспірантом дисциплін, їх обсягів за наданими документами (академічна довідка, угода про навчання тощо) та навчального плану з відповідної спеціальності, доводить до відома аспіранта перелік нормативних навчальних дисциплін та дисциплін за вибором у межах навчального року.

Аспіранту, який виїжджає на навчання до іншого закладу вищої освіти (у тому числі за кордон), видається довідка про навчальні досягнення.

У разі поновлення, переведення аспіранта формується індивідуальний навчальний план, який складається кожного семестру. До його першого розділу вносяться дисципліни навчального плану на певний семестр, на який поновлюється здобувач вищої освіти ступеня доктора філософії. До другого – дисципліни, не передбачені навчальним планом цього семестру. Це дисципліни, змістом яких аспірант повинен оволодіти відповідно до освітньо-наукової програми спеціальності. Якщо нормативна кількість кредитів ЄКТС не збігається з фактично перезарахованими, до другого розділу включають дисципліни, якими повинен оволодіти аспірант в позанавчальний час відповідно до визначеного терміну за індивідуальним графіком.

Реалізація індивідуального плану роботи аспіранта здобувача вищої освіти ступеня доктора філософії здійснюється у період часу, який не перевищує нормативний термін навчання. У разі переривання навчання нормативний термін навчання може відрізнятися від терміну, зазначеного у навчальному плані.

Аспірант має право на визнання раніше набутих компетентностей з однієї чи декількох навчальних дисциплін (зарахування кредитів ЄКТС), обов'язкове здобуття яких передбачено освітньо-науковою програмою аспірантури.

Відповідальним за виконання індивідуального плану роботи аспіранта є аспірант, а за результати навчання (компетентностей), якими повинен він оволодіти – науково-педагогічний працівник.

Контроль за виконанням індивідуального плану роботи аспіранта здобувача вищої освіти ступеня доктора філософії здійснює науковий керівник, гарант освітньо-наукової програми, завідувач кафедри на якій виконується ОНП та завідувач відділу аспірантури і докторантури.

Освітній процес підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії у Карпатському національному університету імені Василя Стефаника здійснюється за такими формами:

- навчальні заняття (лекції, семінари, практичні (лабораторні) заняття);
- самостійна робота;
- асистентська педагогічна практика;
- контрольні заходи.

Самостійна робота аспіранта – основний засіб оволодіння навчальним матеріалом у час, вільний від передбачених розкладом навчальних занять. Навчальний час, відведений для самостійної роботи аспіранта, регламентується робочим навчальним планом. Зміст самостійної роботи аспіранта над конкретною дисципліною визначається робочою програмою навчальної дисципліни та силабусом, методичними матеріалами, завданнями. Самостійна робота аспіранта забезпечується системою навчально-методичних засобів, передбачених для вивчення конкретної навчальної дисципліни: підручник, навчальні та методичні посібники, конспекти лекцій викладачів, практикум тощо. Самостійна робота аспіранта над засвоєнням навчального матеріалу з конкретної дисципліни може виконуватися у Науковій бібліотеці Карпатського національного університету імені Василя Стефаника, навчальних кабінетах, комп'ютерних класах (лабораторіях), а також в домашніх умовах. При організації самостійної роботи аспірантів із використанням складного обладнання чи устаткування, складних систем доступу до інформації (наприклад, комп'ютерних баз даних, систем автоматизованого проєктування тощо) передбачається можливість отримання необхідної фахової консультації або допомоги. Навчальний матеріал, передбачений робочою програмою навчальної дисципліни для засвоєння аспірантом у процесі самостійної роботи, виноситься на підсумковий контроль разом з навчальним матеріалом, який опрацьовувався при проведенні навчальних занять.

4.18. Порядок оцінювання та оскарження результатів оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти освітнього рівня доктора філософії.

До основних завдань оцінювання результатів навчання аспірантів у Карпатському національному університеті імені Василя Стефаника належать:

– оцінювання результатів навчання (знань, умінь, навичок, інших компетентностей), набутих аспірантом у процесі навчання за певною освітньо-науковою програмою та інформування аспірантів про якість досягнутих результатів;

– мотивація аспірантів до систематичної активної роботи протягом усього періоду навчання;

– аналіз результатів навчання і вплив науково-педагогічного працівника на процес самостійної роботи аспірантів та ефективність освітнього процесу в цілому.

Оцінювання результатів навчання відбувається через контрольні заходи, які включають поточний і підсумковий контроль.

Поточний контроль здійснюється під час проведення навчальних занять для перевірки рівня засвоєння аспірантом навчального матеріалу. Форма проведення поточного контролю та система оцінювання рівня знань визначаються робочою програмою навчальної дисципліни.

Підсумковий контроль проводиться з метою оцінювання результатів навчання на третьому освітньо-науковому рівні або на окремих його завершених етапах. Підсумковий контроль включає семестровий контроль та атестацію здобувачів освіти.

Оцінювання результатів навчання аспірантів у Карпатському національному університеті імені Василя Стефаника здійснюється за 100-бальною шкалою та регламентується Положенням про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу в Карпатському національному університеті імені Василя Стефаника.

Кількість балів та їх розподіл за видами завдань під час поточного і підсумкового контролю з дисципліни та критерії оцінювання знань аспірантів визначаються науково-педагогічним працівником і доводяться до відома здобувачів вищої освіти на першому навчальному занятті з дисципліни. Аспіранти мають бути чітко проінформовані про стратегію оцінювання, яка застосовується щодо їхньої навчальної програми; про те, які методи оцінювання будуть до них застосовані; які очікувані результати, а також про те, які критерії будуть використані при оцінюванні результатів навчання.

Семестровий контроль проводиться у формах екзамену або заліку з конкретної навчальної дисципліни в обсязі навчального матеріалу, визначеного робочою програмою навчальної дисципліни, і в терміни, встановлені робочим навчальним планом, індивідуальним навчальним планом аспіранта.

Екзамени складаються згідно з розкладом, який доводиться до відома викладачів і аспірантів не пізніше, як за тиждень до початку сесії.

Залік виставляється на останньому практичному (семінарському, лабораторному) занятті за результатами поточного контролю і не передбачає

обов'язкову присутність аспірантів.

Екзамени проводяться за білетами, складеними науково-педагогічними працівниками та розглянутими на засіданні кафедри і затвердженими завідувачем кафедри.

Структура екзаменаційних білетів з дисципліни і критерії оцінювання екзаменаційних завдань визначаються в робочій програмі дисципліни та доводяться до відома аспірантів.

Екзаменаційні білети зберігаються на кафедрі. Щороку вони переглядаються та затверджуються в установленому порядку не пізніше як за тиждень до початку екзаменаційної сесії.

Проведення екзамену та перевірка екзаменаційних робіт аспірантів здійснюються науково-педагогічним працівником – лектором (екзаменатором).

До проведення екзамену і перевірки екзаменаційних робіт аспірантів може бути залучений ще один науково-педагогічний працівник відповідної кафедри з розподілом навчального навантаження.

При письмовому екзамені оцінки оголошуються аспірантам наступного дня після проведення екзамену, при усному – в день проведення екзамену.

Підсумкова оцінка з дисципліни заноситься науково-педагогічним працівником до відомості обліку успішності та залікових книжок аспірантів.

До індивідуальних планів виконання освітньо-наукової програми підготовки доктора філософії оцінка вноситься здобувачем вищої освіти ступеня доктора філософії.

Для аспірантів під час проведення заліково-екзаменаційних сесій проводити онлайн наукові семінари із залученням гаранта освітньої програми, наукових керівників та провідних вчених з відповідного наукового напряму з метою обговорення специфіки та тенденцій використання отриманих знань і навиків у процесі проведення наукового дослідження. На сайтах випускових кафедр розміщувати оголошення про проведення таких наукових семінарів.

Організація складання семестрового контролю за індивідуальним розкладом, однак у разі потреби складання заліково-екзаменаційної сесії за індивідуальним розкладом (достроково або при ліквідації академічної різниці) аспірант не пізніше, ніж за тиждень до необхідного терміну початку сесії, повинен написати відповідну заяву на ім'я ректора, належним чином обґрунтувати причину свого звернення і вказати бажані терміни складання семестрового контролю.

Підставою для розгляду ректором питання щодо складання семестрового контролю за індивідуальним розкладом можуть бути:

- робота за фахом (за наявності довідки з місця роботи, копії трудової угоди чи договору, виписки чи копії трудової книжки тощо);
- необхідність догляду за дитиною віком до трьох років, якщо не

оформлена відповідна відпустка (при представленні копії свідоцтва про народження дитини);

- важка хвороба близького родича, який потребує постійного догляду (за наявності довідки від лікаря);
- погіршення стану здоров'я, у випадку якщо аспірант не може взяти академвідпустку (за наявності довідки від лікаря);
- виїзд за кордон в рамках академічної мобільності (за умови надання всіх необхідних документів).

При позитивному розгляді заяви, ректором видається наказ щодо дозволу на складання заліково-екзаменаційної сесії аспірантом за індивідуальним розкладом (із зазначенням термінів проведення семестрового контролю).

Завідувачем відділу аспірантури і докторантури виписуються відомість для аспіранта з кожної окремої дисципліни і реєструються в журналі реєстрації відомостей, на підставі чого аспірант складає семестровий контроль в індивідуальному порядку.

Індивідуальний графік ліквідації академічної заборгованості аспірантом може бути сформований за наявності поважних, документально підтверджених причин відсутності аспіранта на семестрових контрольних заходах.

Графік ліквідації академічної заборгованості затверджує профільний проректор з науково-педагогічної роботи.

Ліквідацію академічної заборгованості з навчальної дисципліни аспіранти здійснюють у місячний строк після завершення заліково-екзаменаційної сесії в усній формі як комплексну перевірку їхнього рівня знань та вмінь з конкретної дисципліни.

У випадку отримання аспірантом від 0 до 49 балів («незадовільно» або «не зараховано»), неявки без поважних причин аспірант вважається не атестованим.

Аспірант, який не атестований на позитивну оцінку з дисципліни, передбаченої індивідуальним навчальним планом поточного навчального семестру або отримав під час ліквідації академічної заборгованості оцінку «незадовільно», відраховується з Карпатського національного університету імені Василя Стефаника за невиконання індивідуального навчального плану.

Аспіранти мають право звернутися до завідувача випускової кафедри, до якої належить викладач, дії якого оскаржуються, з мотивованою заявою щодо оскарження (апеляції) результатів семестрового (підсумкового) контролю, у якій слід обов'язково вказати конкретну причину оскарження (апеляції).

Апеляція подається аспірантом особисто в письмовій формі не пізніше наступного робочого дня після оголошення оцінки.

Завідувач випускової кафедри своїм розпорядженням створює

апеляційну комісію у складі із трьох викладачів, одним із яких є викладач, дії якого оскаржуються, яка розглядає апеляцію в присутності аспіранта впродовж наступного робочого дня після її подання.

У випадку виникнення спірних питань, що не можуть бути вирішені іншим способом, апеляційна комісія може запропонувати аспіранту підтвердити рівень своїх знань у тестовій формі з використанням ІТ-технологій.

За наслідками розгляду заяви апеляційна комісія може або залишити підсумкову оцінку без змін, або підвищити її. Змінена оцінка виставляється у відомість та підписується особисто головою апеляційної комісії.

Рішення апеляційної комісії є остаточним та оскарженню не підлягає. Це рішення доводиться до відома аспіранта, який підтверджує це особистим підписом в протоколі апеляційної комісії.

4.19. Асистентська педагогічна практика підготовки здобувачів ступеня доктора філософії.

У системі вищої освіти на третьому освітньо-науковому рівні асистентська педагогічна практика є одним з етапів професійної підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії (далі – аспіранти) до науково-педагогічної діяльності, який має за мету сформувати професійно-педагогічні компетентності щодо здійснення освітнього процесу в закладах вищої освіти.

Організація та проведення практики регулюється додатком про асистентську педагогічну практику здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії.

Асистентська педагогічна практика (далі – практика) – частина навчального плану підготовки аспірантів, а також вид практичної діяльності здобувачів із здійснення навчально-виховного процесу у вищій школі, включаючи викладання спеціальних дисциплін, організацію навчальної діяльності студентів, науково-методичну роботу, здобуття вмінь і навиків практичної викладацької діяльності.

Метою асистентської педагогічної практики аспірантів є формування системи компетентностей майбутніх науково-педагогічних працівників, здатних здійснювати аналітичне осмислення стану та перспектив розвитку сфери освіти (відповідної спеціальності), створювати та впроваджувати новий зміст освіти та новітні методики (технології) навчання.

Основними завданнями асистентської педагогічної практики є:

- закріплення і поглиблення теоретичних знань, отриманих під час навчання в аспірантурі;
- набуття досвіду проведення всіх форм організації освітнього процесу і видів навчальних занять в Університеті;

- поглиблення та застосування фахових знань у розв'язанні конкретних педагогічних завдань практики;
- інтеграція науково-дослідної та педагогічної діяльності аспірантів;
- розвиток професійно-педагогічних здібностей.

Після проходження практики аспіранти мають знати:

- основні форми організації і основи планування освітнього процесу у закладах вищої освіти;
- дидактичні принципи проведення всіх видів навчальних занять у закладах вищої освіти;
- документи, що регламентують і відображають зміст освіти у вищій школі;
- сучасні форми і методи здійснення освітнього процесу;
- форми і методи контролю результатів навчання здобувачів вищої освіти;
- види навчально-методичного забезпечення освітнього процесу і вимоги до них;
- форми і методи виховної (позааудиторної, профорієнтаційної) роботи з молоддю.

Аспіранти мають уміти:

- визначати мету і завдання різних видів навчальних занять, підібрати відповідний зміст, форми, методи і засоби освітньої взаємодії зі здобувачами вищої освіти;
- застосовувати різні форми і методи освітньої взаємодії, враховуючи специфіку спеціальності і рівень освіти;
- застосовувати сучасні освітні технології, зокрема, інформаційно-комунікаційні та інтерактивні;
- розробляти навчально-методичні матеріали до дисципліни, що викладається;
- здійснювати контроль знань і умінь здобувачів вищої освіти;
- організовувати різні форми виховної (позааудиторної, профорієнтаційної) роботи з молоддю.

Асистентська педагогічна практика проводиться для аспірантів другого року навчання (III семестр), відповідно до навчального плану обсяг практики становить 3 кредити ЄКТС (90 год).

Організатором та базою проходження практики є кафедра, за якою закріплений аспірант. Випускові кафедри розробляють робочу програму асистентської педагогічної практики підготовки аспірантів, в якій, враховуючи специфіку спеціальності та галузі знань, вони мають конкретизувати завдання практики, перелік загальних і фахових компетентностей, знань та практичних умінь аспірантів.

Випускова кафедра створює для аспірантів належні організаційні та безпечні умови і надає їм методичну допомогу для набуття та вдосконалення навичок і вмінь навчально-методичної роботи.

Загальне керівництво практикою аспіранта покладено на завідувача кафедри, за якою закріплений аспірант.

Безпосереднє керівництво практикою, науково-методичне консультування та контроль за проходженням практики аспіранта здійснює науковий керівник або керівник практики від кафедри.

Кафедра на своєму засіданні визначає, а пізніше затверджує, для кожного аспіранта перелік дисциплін для проходження практики та керівника практики.

Для аспірантів, які мають педагогічний стаж або поєднують навчання з науково-педагогічною діяльністю в Університеті, практика може бути зарахована згідно з карткою навантаження аспіранта (рішенням кафедри).

До захисту практики допускаються аспіранти, які у повному обсязі виконали індивідуальний план практики і надали пакет документів, передбачених програмою.

Результати практики та її захист оцінюються на підставі наданих звітних документів, а також висновків, які відображені у відгуку-характеристиці керівника практики.

Підсумковий контроль з практики відбувається у формі диференційованого заліку. При визначенні підсумкової оцінки враховуються результати оцінювання з усіх видів робіт (навчальної, методичної, організаційної), передбачених програмою практики.

Звіт про проходження практики, після її захисту, аспірант подає у відділ аспірантури і докторантури за встановленим зразком.

Зразок звіту про проходження практики аспіранта розміщено у Додатку 2 цього Положення.

4.20. Переривання навчання здобувачів вищої освіти здійснюється шляхом надання їм академічної відпустки. Такі особи не відраховуються з числа здобувачів вищої освіти.

Дія договору про навчання між аспірантом та університетом, а також між аспірантом та фізичною (юридичною) особою, яка замовляє платну освітню послугу для себе або для іншої особи, беручи на себе фінансові зобов’язання щодо її оплати, укладені відповідно до частини шістнадцятої статті 44 Закону України «Про вищу освіту», зупиняється на строк надання академічної відпустки.

Академічна відпустка може бути надана відповідно до Наказу МОН №134 від 07.02.2024 “Про затвердження Положення про порядок відрахування, переривання навчання, поновлення і переведення осіб, які навчаються у

закладах вищої освіти, та надання їм академічної відпустки" з таких причин:

1. за медичними показаннями, що унеможливлюють поєднання відновлювального лікування з навчанням (у випадку зниження працездатності внаслідок порушень функцій організму, які зумовлені гострими захворюваннями, що потребує тривалого відновлювального лікування); загострення хронічних захворювань або часті захворювання (понад один місяць впродовж півріччя); анатомічні дефекти, що не дають змоги провести відновлювальне лікування під час навчання;
2. у зв'язку з участю в програмі академічної мобільності - якщо навчання чи стажування в освітній або науковій установі (у тому числі іноземної держави) унеможливлює виконання учасником академічної мобільності індивідуального навчального плану за основним місцем навчання;
3. у зв'язку з призовом на військову службу (призову на військову службу під час мобілізації, на особливий період, призову на строкову військову службу, вступу на військову службу за призовом осіб офіцерського складу, вступу на військову службу за контрактом відповідно до законодавства);
4. у зв'язку з довгостроковим службовим відрядженням здобувача, який поєднує навчання з роботою;
5. у зв'язку із сімейними обставинами - перерва у навчанні, процедуру надання якої визначає заклад вищої освіти, та яка надається здобувачу вищої освіти на підставі його вмотивованої заяви на строк не більше одного року за весь період навчання за відповідним рівнем вищої освіти;
6. у зв'язку з вагітністю та пологами; доглядом за дитиною до досягнення нею трирічного віку;
7. якщо дитина здобувача вищої освіти згідно з медичним висновком потребує домашнього догляду до досягнення дитиною шестирічного, шістнадцятирічного, вісімнадцятирічного віку у випадках, встановлених пунктом 3 частини першої статті 25 Закону України «Про відпустки».

Надання академічної відпустки здійснюється за наказом ректора університету, у якому зазначаються причина, підстава для надання та тривалість, у тому числі посилання на тривалість відпустки, встановлену законодавством (у разі необхідності).

Для надання академічної відпустки аспіранти звертаються із заявою в паперовій або електронній формі, в якій зазначають причину, строк академічної відпустки, а також підставу.

До заяви додаються такі документи:

з причин, зазначених пункті 1 - медичні документи, на підставі яких визначено необхідність надання академічної відпустки за медичними показаннями. Академічна відпустка за медичними показаннями здобувачам вищої освіти з числа іноземців може надаватись на підставі легалізованої (крім

випадків, передбачених міжнародними договорами, згода на обов'язковість яких надана у встановленому законом порядку) медичної довідки, отриманої в іноземній державі, що подається до закладу вищої освіти разом з нотаріально засвідченим перекладом українською мовою;

з причин, зазначених у пункті 2 - документи, що засвідчують участь здобувача вищої освіти у програмі академічної мобільності, що реалізується відповідно до законодавства;

з причин, зазначених у пункті 4 - підтверджуючий документ з місця роботи здобувача вищої освіти щодо довгострокового службового відрядження із зазначенням його строку;

з причин, зазначених у пункті 5 - документи, які можуть підтвердити викладені у вмотивованій заяві щодо отримання академічної відпустки обставини (за наявності);

з причин, зазначених у пункті 6 - один з документів: листок непрацездатності у зв'язку з вагітністю та пологами; свідоцтво про народження дитини;

з причин, зазначених у пункті 7 - медичний висновок про те, що дитина потребує домашнього догляду (до досягнення нею шестирічного, шістнадцятирічного, вісімнадцятирічного віку у випадках, встановлених пунктом 3 частини першої статті 25 Закону України «Про відпустки»), або інший документ, що є підставою для надання академічної відпустки за сімейними обставинами.

Питання про надання академічної відпустки розглядається та затверджується на Вченій раді університету. Аспірант подає заяву на ім'я ректора не пізніше ніж за 10 днів до Вченої ради університету.

Після завершення строку переривання навчання, наданого здобувачу вищої освіти у визначеному цим Положенням порядку, особа може бути поновлена на навчання шляхом допуску до освітнього процесу.

Допуск до освітнього процесу здобувачів вищої освіти, у яких завершився строк переривання навчання, здійснюється наказом ректора університету на підставі заяви здобувача вищої освіти, що подана у письмовій або електронній формі не пізніше, ніж за п'ять днів до завершення строку академічної відпустки.

Аспіранти, які у визначений цим пунктом термін не подали документи для оформлення допуску до освітнього процесу або продовження строку академічної відпустки, відраховуються із закладу вищої освіти за порушення умов договору про навчання у закладі вищої освіти.

5. ПІДГОТОВКА ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ СТУПЕНЯ ДОКТОРА

ФІЛОСОФІЇ ПОЗА АСПІРАНТУРОЮ

5.1 Особи, які професійно провадять наукову, науково-технічну або науково-педагогічну діяльність за основним місцем роботи, мають право здобувати вищу освіту ступеня доктора філософії в Університеті поза аспірантурою. Підготовка таких осіб здійснюється за кошти відповідного закладу і триває чотири роки.

5.2. Особа подає до Університету заяву про підготовку з метою здобуття ступеня вищої освіти доктора філософії поза аспірантурою.

Якщо диплом особи, що є еквівалентним диплому магістра, виданий іноземним закладом вищої освіти, подання зазначеної заяви можливе після визнання її диплома відповідно до законодавства.

Для підготовки з метою здобуття ступеня вищої освіти доктора філософії поза аспірантурою за спеціальностями медичного або ветеринарного спрямування особа подає диплом магістра (спеціаліста) з відповідної спеціальності медичного або ветеринарного спрямування.

5.3. Після зарахування Університетом особи на підготовку з метою здобуття ступеня вищої освіти доктора філософії поза аспірантурою відповідним наказом ректора призначається науковий керівник (два наукових керівники) з числа наукових або науково-педагогічних працівників закладу з науковим ступенем згідно з вимогами пункту 4.2. цього Положення. Відповідна інформація вноситься до Єдиної державної електронної бази з питань освіти.

5.4. Здобуття вищої освіти ступеня доктора філософії поза аспірантурою передбачає виконання відповідної освітньо-наукової програми зазначеного Університету згідно із затвердженими в установленому порядку індивідуальним навчальним планом та індивідуальним планом наукової роботи здобувача ступеня доктора філософії поза аспірантурою та публічний захист дисертації у разовій спеціалізованій вченій раді.

Невиконання індивідуального навчального плану, зокрема порушення строків його виконання без поважних причин, передбачених законодавством, порушення умов договору або академічної доброчесності є підставою для ухвалення Вченою радою Університету рішення про відрахування здобувача ступеня доктора філософії поза аспірантурою із відповідного закладу.

5.5. У разі звільнення з роботи здобувача ступеня доктора філософії поза аспірантурою Університет вживає заходів до відрахування такої особи з підготовки в Університеті. Особа може продовжити підготовку поза аспірантурою в Університеті, до якого вона прийнята на посаду науково-педагогічного чи наукового працівника (за основним місцем роботи), із зарахуванням їй відповідних кредитів ЄКТС, здобутих поза аспірантурою .

5.6. Стан підготовки дисертації здобувача ступеня доктора філософії поза аспірантурою до захисту визначається науковим керівником (або консенсусним рішенням двох керівників). Отримання висновку про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації та атестація здобувача здійснюються відповідно до пунктів 4.13-4.14 цього Положення.

5.7. Підготовка здобувача ступеня доктора філософії поза аспірантурою завершується отриманням диплома доктора філософії після публічного захисту в разовій спеціалізованій вченій раді.

6. ПІДГОТОВКА ЗДОБУВАЧІВ СТУПЕНЯ ДОКТОРА НАУК У ДОКТОРАНТУРІ

6.1. Університет здійснює підготовку здобувачів наукового ступеня доктора наук у докторантурі без отримання ліцензії.

6.2. Докторантура з відповідної наукової спеціальності за галуззю науки відкривається за рішенням Вченої ради Університету, що затверджується наказом ректора, за умови наявності трьох штатних працівників - докторів наук, які мають наукову кваліфікацію, що відповідає цій науковій спеціальності.

Наукова кваліфікація особи, що відповідає науковій спеціальності, з якої відкрито докторантуру, визначається за такими критеріями:

наявність у особи:

документа про присудження ступеня доктора наук з відповідної галузі науки та/або наукової спеціальності або присвоєння вченого звання професора за відповідною кафедрою (науковою спеціальністю);

наукових публікацій з відповідної наукової спеціальності, серед яких не менше трьох публікацій за останні п’ять років, проіндексованих у базах даних Web of Science Core Collection та/або Scopus. До однієї публікації, проіндексованої у базах даних Web of Science Core Collection та/або Scopus, прирівнюється дві публікації за останні три роки у виданнях, що включені до категорії “Б” Переліку наукових фахових видань України, або одна одноосібна монографія (дві колективні монографії) з наявністю трьох рецензентів і рекомендацією вченої ради закладу, виданих за останні п’ять років;

участь особи у:

підготовці наукових кадрів, що підтверджується виданим здобувачеві документом про присудження відповідного наукового ступеня;

атестації наукових кадрів як опонента (офіційного опонента) або члена відповідної спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради), або члена експертної ради з питань атестації наукових кадрів.

6.3. Прийом до закладу для підготовки в докторантурі здійснюється з урахуванням наукових, науково-технічних досягнень за обраною науковою

спеціальністю відповідно до вимог Порядку та Правил прийому до Університету, якими визначаються, зокрема, порядок, перелік і строки подання документів для вступу до закладу для підготовки в докторантурі.

Підготовка в докторантурі здійснюється за науковими спеціальностями за галузями науки відповідно до переліку, затвердженого МОН. Дисертація (наукова доповідь) повинна відповідати паспорту наукової спеціальності.

6.4. Особа, яка здобуває науковий ступінь доктора наук, вступає до закладу для підготовки в докторантурі з метою завершення роботи над науковими дослідженнями та оформлення їх результатів та/або для підготовки наукових публікацій до захисту.

6.5. Для підготовки в докторантурі до Університету вступають особи, які мають ступінь доктора філософії (науковий ступінь кандидата наук), наукові досягнення, що потребують завершення або оформлення у вигляді дисертації (наукової доповіді), та не менше половини наукових публікацій за темою дисертації (наукової доповіді) від кількості, визначеної МОН, що відповідають вимогам, встановленим МОН, у наукових періодичних виданнях за відповідним напрямом досліджень.

Для вступу до Університету з метою підготовки в докторантурі за науковими спеціальностями в галузі медичних та ветеринарних наук особа подає диплом доктора філософії (кандидата наук) та диплом магістра (спеціаліста) з відповідної спеціальності медичного або ветеринарного спрямування.

6.6. Перелік документів, що подаються для вступу до Університету з метою підготовки в докторантурі регламентується Порядком прийому до Університету. Якщо громадянин України здобув науковий ступінь в іноземному закладі вищої освіти, додатково подається копія свідоцтва про визнання документа про науковий ступінь.

Документи вступника передаються для розгляду до відповідного структурного підрозділу, який протягом місяця з дати реєстрації заяви розглядає подані вступником документи, заслуховує його наукову доповідь та за результатами обговорення визначає шляхом голосування можливість зарахування вступника до закладу для підготовки в докторантурі та подає висновок на розгляд Вченої ради Університету. У разі позитивного висновку відповідний структурний підрозділ надає пропозицію щодо призначення наукового консультанта з числа науково-педагогічних або наукових працівників, які мають трудові відносини із відповідним закладом, науковий ступінь доктора наук та необхідну наукову кваліфікацію, яка підтверджується відповідно до пункту 6.2 цього Положення.

Якщо вступник є іноземцем, заклад проводить процедуру визнання наукового ступеня, здобутого ним в його або іншій державі, протягом двох

місяців після зарахування до цього закладу для підготовки в докторантурі.

6.7. Вчена рада Університету на черговому засіданні розглядає висновки відповідного структурного підрозділу щодо кожного вступника, затверджує тему дисертації (наукової доповіді), приймає рішення про його зарахування до закладу для підготовки в докторантурі та призначає докторанту наукового консультанта.

На здійснення наукового консультування роботою над дисертацією одного докторанта науковому консультанту щороку відводиться навантаження у межах норм часу наукової роботи, встановлених Університетом для науково-педагогічних працівників (у межах основного навантаження - для наукових працівників).

У разі потреби тема дисертації може бути уточнена та у новій редакції затверджена Вченою радою Університету після обговорення кафедрою, відділом, лабораторією.

6.8. Підготовка в докторантурі передбачає завершення здобувачем власного оригінального наукового дослідження, узагальнення якого наводяться в дисертації (науковій доповіді) з отриманими науковими результатами, які забезпечують розв’язання важливої теоретичної або прикладної проблеми, мають загальнонаціональне або світове значення та оприлюднюються в наукових публікаціях відповідно до вимог, визначених МОН.

6.9. Докторанти проводять наукові дослідження згідно з індивідуальним планом наукової роботи, в якому визначаються зміст завдань, строки їх виконання та обсяг наукових робіт.

Індивідуальний план наукової роботи погоджується докторантом з його науковим консультантом та затверджується Вченою радою Університету або вченою радою відповідного структурного підрозділу протягом двох місяців з дня зарахування здобувача до Університету для підготовки в докторантурі.

Індивідуальний план наукової роботи є обов’язковим до виконання докторантом і використовується для оцінювання успішності та своєчасності виконання запланованої наукової роботи.

Невиконання індивідуального плану наукової роботи, зокрема порушення строків його виконання без поважних причин, порушення умов договору або порушення академічної доброчесності, є підставою для ухвалення Вченою радою Університету рішення про відрахування докторанта.

6.10. Державне (регіональне) замовлення на підготовку здобувача наукового ступеня доктора наук в докторантурі за науковими спеціальностями розподіляється на конкурсній основі між закладами вищої освіти та науковими установами, в яких діють спеціалізовані вчені ради з присудження наукового ступеня доктора наук з відповідних наукових спеціальностей.

Інформація про розподіл державного (регіонального) замовлення

оприлюднюється відповідно до законодавства.

6.11. Підготовка в докторантурі за умови виконання індивідуального плану наукової роботи завершується наданням висновку наукового консультанта (структурного підрозділу).

Отримання висновку про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації (наукової доповіді) та атестація докторанта спеціалізованою вченою радою з присудження наукового ступеня доктора наук закладу здійснюються відповідно до законодавства, що регулює присудження наукового ступеня доктора наук.

Особа, яка раніше проходила підготовку в докторантурі за державним (регіональним) замовленням, може повторно вступити до закладу для підготовки в докторантурі за державним (регіональним) замовленням лише за умови відшкодування коштів, витрачених на її підготовку, відповідно до законодавства.

7. ПІДГОТОВКА ЗДОБУВАЧІВ НАУКОВОГО СТУПЕНЯ ДОКТОРА НАУК ШЛЯХОМ САМОСТІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ ЇХ НАУКОВИХ ДОСЯГНЕНЬ ДО ЗАХИСТУ

7.1. Особа може здобувати науковий ступінь доктора наук шляхом самостійної підготовки своїх наукових досягнень до захисту. Така особа має право на творчу відпустку відповідно до законодавства з урахуванням наукових, науково-технічних досягнень за обраною науковою спеціальністю.

У разі самостійної підготовки наукових досягнень до захисту науковий консультант не призначається.

7.2. Здобувач, який самостійно підготував наукові досягнення до захисту у вигляді дисертації (наукової доповіді), повинен:

мати ступінь доктора філософії (науковий ступінь кандидата наук);

представити наукові досягнення з узагальненням проведених самостійно оригінальних досліджень відповідно до паспорта наукової спеціальності з отриманими науковими результатами, які забезпечують розв’язання важливої теоретичної або прикладної проблеми, мають загальнонаціональне або світове значення;

мати наукові публікації за темою дисертації (наукової доповіді), зокрема статті у наукових періодичних виданнях із напряму, з якого підготовлено дисертацію (наукову доповідь), відповідно до вимог, визначених МОН.

Здобувач ступеня доктора наук в галузі медичних та ветеринарних наук повинен мати ступінь доктора філософії (кандидата наук) в галузі медичних та ветеринарних наук відповідно та мати відповідно вищу медичну або ветеринарну освіту, що відповідає другому (магістерському) рівню вищої

освіти.

Затвердження теми дисертації, отримання висновку про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації (наукової доповіді) та атестація здобувача, який самостійно підготував наукові досягнення до захисту, спеціалізованою вченою радою з присудження наукового ступеня доктора наук закладу здійснюються відповідно до законодавства, що регулює присудження наукового ступеня доктора наук.

8. ПРИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ

Положення затверджується Вченою радою Університету та вводиться в дію наказом ректора.

Всі зміни та доповнення до Положення розглядаються та приймаються на засіданні Вченої ради Університету.

Додаток 1

Зразок заяви

Завідувачу відділу
аспірантури і докторантури
(Ім’я ПРІЗВИЩЕ)
аспіранта І року навчання
(денної, вечірньої, заочної)
форми навчання за
спеціальністю
(шифр і назва спеціальності)
(Ім’я ПРІЗВИЩЕ)

Заява

У ролі дисциплін вільного вибору аспіранта на третій семестр 20__ – 20__ навчального року мною обрано такі дисципліни:
1. (назва курсу)
2. (назва курсу)
3. (назва курсу)
4. (назва курсу)

Прошу зарахувати мене до групи аспірантів для вивчення цих дисциплін.

дата. місяць. рік (підпис) (Ім’я ПРІЗВИЩЕ)

Додаток 2

Звіт про проходження асистентської педагогічної практики аспіранта

(прізвище, ім’я та по батькові аспіранта)
(шифр та назва спеціальності)

Вид роботи	Кількість годин	Форма контролю	Рік навчання (семестр)	Оцінка за шкалою ЗВО (100-бальною шкалою)
			Другий рік (III семестр)	
			Другий рік (III семестр)	
			Другий рік (III семестр)	
			Другий рік (III семестр)	
			Другий рік (III семестр)	

Завідувач кафедри … (підпис) (Ім’я ПРІЗВИЩЕ)

ЛИСТ РЕЄСТРАЦІЇ ЗМІН

№ з/п	Номер аркуша			Підстава для внесення змін	Дата внесення змін	ПІБ відповідального за внесення змін
	зміненого	нового	вилученого			
1	Увесь документ			Закону України «Про академічну доброчесність» від 18.12.2025 № 4742-IX	25.08.2026	Кравців Вікторія Василівна